N. 61.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 3 Sierpnia V. S. ROKU 1807

WILNO VS, dnia 3. Sierpnia. Kopia naywyższego reskryptu J. J. Mości do Taynego Konsyliarza Czackiego. Wszedlszy w usprawiedliwienie WPana postanowiłem zniszczyć sprawę z okoliczności czasowych tylko wynikłą, która tak dla WPana iako i dla mnie była nie przyiemną, bo znakomite zasługi WPana w rozszerzeniu Narodowego oświecenia ziednały mu względy i ufność moią, które się ani zachwiały, ani zachwieią. Upewnienie moie w tey mierze ponawiaiąc zostaię w przyiemney nadziei, że w tymże samym zawodzie, w którym czyny WPana stały się tak sławnemi, przez nowe prace pomnożysz pożytki dla kraiu a dla siebie wdzięczność szczérze życzliwego. Podpisano na Autentyku własną Iego Cesarskiey Mości ręką tak ALEXANDER Niżey podpisał H. Piotr Zawadowski. W S. Petersburgu dnia 20 lipca 1807 roku.

KRZEMIENIEC dnia 20 lipca. W Gymnazium Wołyńskiém odprawiły się popisy publiczne Szkolne. Ich otwarcie dnia 15 lipca poprzedziła mowa miana przez JX. Osieńskiego Professora Litteratury Polskiey Łacińskiey, w którey okazawszy organizacyą tey Szkoły publiczney, wyłożył obszernie z czułą i poruszaiącą wymową istotne pożytki z Nauk, do których się Młodź kraiowa w tey celnieyszey Szkole przykłada. Poczém w przytomności JW. Michała Czackiego Marszałka Włodzimierskiego, orderow Polskich Kawalera, iako zastępuiącego w tym akcie Urząd Wizytatora Ieneralnego i zebranych obywateli Uczniowie porządkiem klass i kursow zdawali nayściśleyszą sprawę z całorocznego biegu Nauk. Drugoletnie doświadczenie przekonało z ukontentowawiem przytomnych gości iak Młodź poczynaiąc Nauki swoie od ięzykow, może się równie w pięciu razem doskonalić. W Naukach Matematyki Elementarney i wyższey, Fizyki, Prawa, Chemii, Botaniki, Litteratury Polskiey i Łacińskiey; ięzyka Greckiego i Historyi Litteratury Greckiey okazali Uczniowie celuiący postępek Czytano rozprawy z Logiki, Prawa Literatury, Uczniowie Mechaniki praktyczney okazywali zrobione wielorakie machiny z wykładem prostym ich składni i użytku; podobnie uczniowie szkoły Rysunkow wzory własney roboty. W wielkiey liczbie uczniow biorących się z zapałem do nauk i zaleconych z moralnego postępowania, przyznano pierwszeństwo w zasłudze przez udział nadgrody publiczney w Medalu złotym; Czarnockiemu Mikołaiowi uczniowi Matematyki wyższey; w Medalach srebrnych: z kursu trzeciego: Sienkiewiczowi Janowi, z kursu drugiego Krosnowskiemu Wincentemu, z kursu pierwszego Szefferowiczowi Janowi, i Jełowieckiemu Kasprowi, z Klassy czwartey Bukarowi Janowi. Zakończyły się popisy publiczne dnia 19. Lipca śpiewaniem Te Deum, w Kościele Gymnazialnym przez WJX. Michała Skirniewskiego Kanclerza Katedr: Łuckiego.

S. PETERSBURG VS. d. 23 Lipca. Wymazuią się z rang listy polegli w boiu Półkownik Czerkasow, Kapitan Ebrożeńkow, Podporucznik Nesterow, Kapitan Wulf, Własow, Porucznik Dogonowski, Kapitan Zarubin, Wasilew, Porucznik Mordwinow, Podporucznik Iurkow, Adiutant Siemiczew, Kapitan Domont, Chorąży Kasinow. Umarli z ran odniesionych: Podpółkownik Lewaszow, Kapitan Zikow, Rahoza, Porucznik Wiszniewski, Denisow, Podporucznik Raczyk.

Imperator Imć obeyrzawszy S. Petersburgski arsenał artylleryi, znalazł w nim procz innych wielu potrzeb wygotowanych armat nowych 200 z ammunicyinemi wozami które do tych należą, ze wszelkiemi rekwizytami i uprzężą; oświadcza więc naywyższe ukontentowanie Generałowi artylleryi Graffowi Arakczeiew za iego staranność i niezmordowaną pracę na pożytek służby.

Tayny Konsyliarz Wołyński Gubernator Cywilny Komburley w nadgrodę zasług otrzymał order S. Anny 1 klassy; nadworny konsyliarz Samoiłow order S. Włodzimierza 4 klassy.

Za naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości Xiąże Łopuchin donosi Janowi Olszewskiemu skarżącemu się na taynego konsyliarza Graffa Czerniszewa że nie wypłacił iemu pięcioletnich zasług w obowiązku plenipotenta, i proszącemu ażeby rozkazano tę sprawę roztrząsnąć sądem kompromissarskim: Satysfakcyi za pretensyą szukać powinien Olszewski porządkiem w prawie przepisanym, na sąd kompromissarski potrzebna iest wzaiemna obu stron zgoda.

Nazywaiącemu się synem zmarłego Miecznego Józefa Broniewskiego Franciszkowi, proszącemu o darowanie dla niego praw służących potomstwu prawemu, ta prożba nie iest przyięta, ponieważ Franciszek żadnych dowodów nie złożył o prawém urodzeniu swoim.

Grodzieńskiey Gubernii Nowogródzkiego powiatu szlachcicowi Ioachimowi Eysymontowi skarżącemu się na Grodzieński rząd Gubernski, drugi departament sądu głównego, i inne niższe mieysca sądowe, że iego uciążyły w sprawie z krewnemi Haciskiemi skargę iego iako zle osnowaną zostawić kazano bez względu żadnego; ponieważ Eysymont, równie iak kazdy inny nieukontentowany z wyroku sądowego, może ieśli ma prawo, i nie opuści terminów, zanosić na sądy skargę tam gdzie prawa kazały.

LONDYN d. 14 lipca. Z Przygórka dobrey nadziei smutną wiadomość Admiralicya odebrała, że

okręt nasz liniowy Blenheim od 74 armat utonoł blizko wyspy Maurice, zginoł razem inny statek Java, po wytrzymaney burzy gwałtowney; na pierwszym znaydowało się ludzi 800, między temi wielu Kadetów z familii znacznieyszych, i wędrowników, których do Indyi wschodniey prowadziła nadzieia zbogacenia się prędkiego. Te samy listy zawieraią obszerne opisanie wyprawy przedsięwziętey od Admirała Pellew ku Batawii; naprzod silnym ogniem okręta Angielskie zniewoliły do poddania się zamek nadbrzeżny Omrust; zatem Culloden i Russel od 74 armat z dwóma fregatami zbliżyły się do portu, w którym zamknięte były nieprzyiacielskie statki, te nie mogły długo wytrzymać strzelania naszego, i zostały od maytków opuszczone; dopiero Pellew do portu wprowadził zbroyne łodzie, które bez przeszkody wszystko spaliły. Tym sposobem utracili Batawowie fregatę od 32 armat, korwetę od 20 drugą od 18 trzecią od 14, i 9 okrętów kompanii wschodniey.

Dotąd nie wiemy co rozumieć o wyprawach naszych na rzece Plata i w Egipcie. Wyznaią Ministrowie, żeśmy klęskę potróyną ponieśli pod Rosette, lecz o ustąpieniu woysk Angielskich z Alexandryi nie donoszą, owszem czytamy w niektórych pismach, że gdy Ottomanie zbliżyli się do tey twierdzy chcąc ią szturmować, odparła ich załoga nasza z wielką klęską. Podobnym sposobem o odbyciu Montevideo przez szczęśliwego Generała Liniers głoszą wiadomości Portugalskie, Hiszpańskie, i Francuzkie; nasze milcząc o woiennych zdarzeniach w tey stronie, mówią tylko o korrespondencyi otrzymywaney przez Hiszpanów w Montevideo pozostałych z wodzem pomienionym, którą gdy odkryto, wiele osob wzięto do więzienia.

Eskadra pod Rochefort krążąca wiele utraciwszy przez nawałność, musiała ten port zostawić nie zamknięty do czasu; okręta uszkodzone zawinęły do Torbay dla naprawy. Flotty na morza północne przeznaczoney wodzem będzie Admirał Duckworth, Hood pod nim służyć maiący iuż wyszedł pod żagle do ciaśniny Sund zmierzaiąc z okrętami Centaur, Maida, Brunswick, Ganges, Mars, Spencer od 74 armat. Była pogłoska, że rząd nasz kazał zatrzymać okręta Duńskie w portach Angielskich stoiące; to pewna że wiele ich, iakoteż Amerykańskich nie przestaiemy codzień zabierać, lecz to wszystko czyni się ieszcze pod pozorem, iż łamiąc prawa oboiętności zawiiać chciały do portów ogłoszonych zamkniętemi, albotéż niosły ładunek zakazany.

Z Amerykanami rzecz nie ukończona; powrócił niedawno z Washingtonu agent od Ministrów naszych posyłany; zaczęto wnet mówić, że przyniosł od Kongressu ratyfikacyą wiadomey umowy; gdyby tak było, ogłosiliby ią bez wątpienia Ministrowie; gdy zaś milczą, podobnieysza iest do prawdy, że zachodzące trudności z obu stron ułatwione nie są.

Przed kilko dniami nadzieię czyniono blizkiego z Francyą pokoiu, lecz gdy nagle papiery spadać zaczęły, uzbraiać się flotty z większym niż dawniey pośpiechem, a Ministrowie do Parlamentu przemówili o konieczney potrzebie napełnienia skarbu, łatwo wniosł Angielski narod, że woyna morska nie kończy się ieszcze. Gdy zas z naszey strony gotowość wszelką czyniemy do zwalczenia nieprzyiacioł, ci wzaiemnie o nas myślą; odebrane doniesienia z brzegów Hollenderskich, Belgickich i Francuzkich znać daią, że wszystkie porty napełniać się zaczęły rozmaitym żołnierzem, ile nie widziano od r. 1805, gdy Napoleon całą potęgę swoią ruszył do Niemiec; a co większa Batawowie i Francuzi w tychże portach odnowili robotę około flottylli swoiey, głosząc że ta powtórnie uzbroiona może im posłużyć do Angielskiey wyprawy.

Kanclerz skarbowy Perceval czytał w izbie niższey list Królewski, w którym przekłada Monarcha potrzebę wczesnego naprawienia pałacu Frogmore, ażeby w nim wygodnie mieszkać mogły Królewny córki iego, po zeyściu matki iego Królowey.

W teyże izbie Lord Cochrane mówił o złey administracyi flott naszych; że okręta niektóre bez opatrzenia przyzwoitego na morze wysyłano ku pewney zgubie, że chorzy maytkowie i żołnierze wygody należytey nie mieli; że te wszystkie i inne bezprawia zagęściły się pod administracyą Lorda S. Vincent. Powstał na obronę oskarżonego wodza Admirał Hood, Hervey, Markham, powstali reprezentanci Windham, Sheridan, Fole i cała Oppozycya, dowodząc że Cochrane prywatną tylko niechęcią powodowany obwiniał dawnego Admiralicyi Prezydenta nieprzyiacioł oyczyzny pogromcę; Cochrane oświadczywszy, że dobro narodu miał w iedynym względzie, umilkł; lecz gdy ukazał się wkrótce potém na przechadzkach publicznych, odebrał wiele dowodow niechęci ku sobie od ludu, który imie i zasługę Lorda S. Vincent ceni wysoce. Parlament propozycyą Cochrana, żeby roztrząśniono doniesienie iego, odrzucił nie zbieraiąc głosów.

W izbie wyższey Lord Sidmouth pytał się Ministrów, iakie obiorą środki bronienia kraiu w okolicznościach teraznieyszych, dawniey od Parlamentu pochwalone, czyliteż nowo przyięte. Hawkesbury odpowiedział, że o tey taiemnicy nie czas iest mówić. Pytano się ieszcze osob rządowych, iakie są dziś narodu Angielskiego związki z Mocarstwami postronnemi; lecz i na to iasney odpowiedzi nie było. Słowem Parlament zdaie się mało czynnym, nie weszła ieszcze do izb materya żadna w któreyby Oppozycya i Ministeryalna strona siły swoie mierzyć mogła.

Kongres Amerykański zaczoł czynić nieiakie przygotowania obronne; niedawno Prezydentowi Jefferson pozwolono przyiąć ofiarę obywatelów dobrowolnie chcących służyć oyczyznie, byleby ich liczba 3 tysięcy nie przeniosła. Własnym kosztem odziać się powinni, broń i ammunicyą da RPta, żołdem nawet opatrzy, na wzor żołnierza regularnego, gdy zacznie się woyna, w tym przypadku żaden z ochotników nie może opuścić obozu przed zakończeniem kampanii.

Dwór Wiedeński ofiarował Londyńskiemu swoie pośrednictwo do ugody z rządem Francuzkim. Odpowiedział Minister zagranicznych interessów Canning, że Król Brytannii W. ofiarę przyimie, byleby ią przyioł nieprzyiaciel; ale naprzod potrzeba się zgodzić, iakie być maią zasady traktatu przyszłego i mieysce walnego ziazdu pełnomocników.

Słychać iż Generał Miranda ieszcze raz ukazać się postanowił na woiennym teatrze, i doświadczyć czyli los dotąd iemu statecznie przeciwny, zawsze pomyślny będzie dla Hiszpanów. Za pomo-

cą przyiacioł niewiadomych zebrał garstkę nowego żołnierza, ożywił nadzieie dawnych towarzyszów, i opuścił Trinitadę śpiesząc do brzegów prowincyi Carracas.

Stolica nasza niedawno widziała wiazd tryumfalny, nie taki iak w dawnym Rzymie bywał zwycięzców świata; u nas tryumfował prywatny obywatel, Burdet obrany Reprezentantem Westminsteru. Siedział na wozie kotztownym, iakiego dawniey tu nikt nie miał w podobném zdarzeniu. porządku żaden przypadek nie zmieszał, chociaż tłum ludu był wielki, otaczali iadącego kawalerowie ubrani przepysznie. Obrządek zaczęty o południu trwał do godziny 8, wtenczas nastąpiła uczta na 1200 osob. Z przytomnych każdy miał kokardę purpurowego koloru, na co wyszło wstęgi 300 tysięcy łokci. Ulice, okna, dachy ludem ciekawym napełnione były; w nocy nastąpiła illuminacya całego Westminsteru. Po wieczerzy Burdet usiadłszy na mieyscu wyniosłém, gdyż na nogę chory stać nie mógł, długo rozprawiał o przeszłych i dzis eyszych Minis rach ich administracyi, stanie narodu, iego przywileiach.

Wiadomo, że dla nagłego rozwiązania Parlamentu nie podobno było zamienić w prawo wielu proiektów iuż roztrząśnionych, które zciągały się do interessów szczególnych międzу obywatelami, przez co wiele tracić mogli. Kancierz W. oświadczył Parom, że rząd chce trudność ułatwić, i żądaną sprawiedliwość przyśpieszyć. Odpowiedział imieniem Oppozycyi Lord Grenville że chociaż niewczesne Parlamentu rozwiązanie naganném być rozumie, chętnie iednak wesprze zamiar Ministrów, ażeby przez to Angielskim obywatelom sprawiedliwość mogła być przyśpieszona.

W izbie niższey żądał ieden, aże by Ministrowie pokazali urzędową listę wszystkich okrętów cudzoziemskich i Angielskich, które do handlu naszego były użyte przez 3 lata ostatnie: zkąd, iak mówił, okaże się ta prawda nayiaśniey, że pod rządem oddalonych Ministrów Anglicy wysyłali za morze więcey statków, niż dawniey podczas woyny; nie słuszny więc był zarzut, iż handel oyczysty do upadku nachylili, otwieraiąc dla żeglarzów Amerykańskich zamorskie osady nasze. Przeciwił się takiemu wnioskowi imieniem terazmieyszych Ministrów Rose, i twierdził że Amerykańskie okręta napełniły wszystkie porty osad naszych tak calece, iż Angielskie do zysków z niemi ubiegać się iuż nawet nie mogły.

Tłumaczył Lord Howick, że Gubernatorowie osad naszych otworzyli porty Amerykanom bezprawnie; Ministrowie poźniey musieli upoważnić ich postępek przez uchwałę Parlamentową. W tém zdarzeniu rząd przeszły nie zbłądził bynaymniey, równie iak ogłaszaiąc ustawę względem żeglugi narodów oboiętnych po zapadłym wyroku Napoleona w Berlinie, który wyspy i osady Brytańskie zamykał. Powiadali wtenczas przeciwnicy, że Ministrowie nie dosyć mocno i dzielnie czynili. Czemuż sami wchodząc do rady Królewskiey nie przedsięwzieli środków skutecznieyszych? Stoi dotąd wyrok nieprzyiacielski, nie zmieniły się ieszcze okoliczności, które na on czas handel nasz zcieśniły. Po takiem tłumaczeniu zgodziła się izba, żeby rząd listę okrętów przez 3 ostatnie lata użytych do handlu przyniesć kazał.

SCHWERIN d. 16 lipca. Generał Lavaį kommenderuiący w Meklenburgu odebrał rozkaz od Napoleona, żeby natychmiast rząd kraiu tego przywrócił panuiącemu Xiążęciu oddaiąc razem wszystkie dobra i własność należącą do niego i poddanych, które pod sekwestrem były.

Generał Teulie kommendant woysk Włoskich ostatnią iest ofiarą zakończoney woyny Prusko-Francuzkiey; d. 2 szturm przypuszczaiąc do zewnętrznych fortyfikacyi Colberga, został ciężko raniony, i wkrótce umarł; właśnie podczas szturmu wiadomość przyszła z Tilży o podpisaném zawieszeniu broni; zatrzymano więc natychmiast kroki nieprzyiazne, a 10 tysięcy żołnierza obłężeniem zabawnego przeszło do obozów Marszałka Brune. Z Pomeranii Szwedzkiey nic nowego nie mamy; woysko Gustawa Adolfa zamknęło się w Stralsundzie, Francuzkie stanęło pod murami; przed tém zdarzeniem iedna tylko w polu była rozprawa nad inne krwawsza pod Pritt, gdzie Szwedzi broniąc się naymężniey w szańcach iednak długo utrzymać się nie mogli, maiąc do czynienia z przewyższaiącą liczbą nieprzyiacioł.

LUXEMBURG d. 7 lipca. Wieża w którą d. 26 Czerwca uderzył piorun nazywała się Verjorenskost, zbudowana na skale 80 stop wysokiey przez Hiszpanów w 17 wieku, gdy ieszcze nad Belgium panowali; miała pięcioro sklepienia bombą nie pożytego; prochu w niey znaydowało się blizko 13 tysięcy kilogrammów. Po strasżliwym przypadku skała w kilku mieyscach rozpadła, zbiiać trzeba rozwaliny; kule i granaty będące w tey zbroiowni latały po niższém mieście, kamienie padły o milę, wiele domów iest uszkodzonych; zabitych i ranionych osob liczba z pewnością nie wiadoma, iest bardzo znaczna; ostatnich wiele codzień umiera. Uwiadomiony o wszystkiem Champagny Minister wnętrznych interessów, przysłał 15 tysięcy franków nieszczęśliwym, którzy naywięcey stracili. Miasta okoliczne czynią składki dobrowolne, które przynioså daleko więcey; między innemi dystyngwowało się Metz, gdzie nawet uczniowie Lyceum cząstkę szczupłego dochodu własnym potrzebom uiętą na ten koniec poświęcili.

NEAPOL d. 28 Czerwca. Józef Buonaparte wyiechał od nas zwiedzić maiąc odlegleysze prowincye Królestwa, i starać się, ażeby kiedykolwiek zakwitnoł w nich domowy pokoy. Dziś smutne zewsząd wiadomości przychodzą. Nie tylko w bliższey i dalszey Calabryi, aleteż w Apulii, Basilicata, Avelino, Melissa pokazały się liczne gromady zbroynych ludzi nieukontentowanych z dzisieyszego rządu: lecz ponieważ związku nie było między niemi, a wszyscy oddzielnie dokazywać chcieli, nie wiele sprawiwszy łatwo zwyciężyć się daią regularnemu żołnierzowi. Słychać, że Xiąże Hesse Philipsthal ma wkrótce przedsięwziąć nową wyprawę do Calabryi; tymczasem u nas aresztować nie przestano podeyrzanych: iuż ich liczą w więzieniu 160.

WIEDEN d. 28 lipca. Seym Węgierski trwa ieszcze, i iak wnosić możemy skończy się nie rychło. Ze wszystkich okoliczności pokazało się, że niema zgody i iedności pożądaney między osobami do składu Stanów Królestwa wchodzącemi. W Budzie wychodzi na widok dziennik seymowych czynności; rzecz godna uwagi, że w gazecie dworskiey

dotąd o nim żadney wzmianki nie czyniono. Cesarz Król w ostatniém pismie swoiém do Stanów przyrzeka że wielość assygnacyi bankowych zmnieyszona będzie iakoteż miedzianey monety; przeciwnie zaś ma nadzieię, iż obywatele Królestwa Węgierskiego na wzór mieszkańców prowincyi dziedzicznych Monarchii Austryackiey przyimą na siebie opłatę pewney części skarbowego długu.

Pragnie Monarcha tak rządy państwa sprawować żeby wszyscy i go poddani w ogólności, mianowicie obywatele wierni Węgierscy mili sercu pańskiemu, kosztowali wszelkiey pomyślności. Dla tey przyczyny uwagę swoią postanowił zwrócić naybardziey ku rozszerzeniu handlu. Do tego celu zmierzaią odmiany i poprawy niedawno wprowadzone do administracyi gorniczey, która teraz poddana iest naywyższemu dozorowi Węgierskiego Kammer Collegium; Stany seymuiące upatruiąc w tym postępku dowod nowy rządowey troskliwości o dobro narodu, pośpieszą zapewne uskutecznić propozycye od tronu tak dawno podane, szczególniey zaś przepiszą sposob, iak maią być dopełnione regimenta Węgierskie, które iuż od lat kilku zmnieyszaiąc się codziennie, wyglądaią rekrutów. Co ażeby tém łatwiey przyszło do skutku, Arcy Xiąże Karol podał Seymowi proiekt stosowny, który czytaiąc przekona się każdy iak o doskonałości, tak o spokoynych myślach Austryackiego bohatyra.

Wszystkie urządzenia wnętrzne czyniące się w Monarchii pokazuią, że dwór Wiedeński postanowił utrzymać koniecznie pokoy tak bardzo nam potrzebny. Cesarz nie wyieżdża do Baden, lecz na końcu miesiąca udać się ma do Gratz stolicy Stiryiskiey, zkąd przez Austryą wyższą pośpieszy do Toeplitz w Czechach, gdzie używać będzie wod mineralnych.

HAGA dnia 18 lipca. Dnia 15 wieczorem pokazało się 16 okrętów zbroynych Angielskich blizko brzegu Zelandyi; chociaż rząd wiedział że ta flotta zamiaru nie ma lądować w kraiu naszym, kazał iednak woyskom w prowincyi będącym wystąpić z garnizonów, i nad morzem stawać; iakoż noc całą przez dział żołnierz czuwaiąc pod bronią; lecz nieprzyiaciel na świtaniu oddalił się na głębinę, w którą stronę niewiadomo, tak że zgadnąć trudno, do Sundu poszedł, czyliteż do portów oyczystych powrócił; gdyż Londyńskie wiadomości względem tey wyprawy są wątpliwe i niepewne.

Minister Champagny względem Francuzkich teatrów następuiące urządzenie wydał. Paryż stolica może ich utrzymywać ogółem 19; miasta przednieysze, iakie są Lyon, Bordeaux, Marseille, Nantes, Turin po dwa każde; miasta trzeciey klassy, Rouen, Bruxelles, Brest, Toulouse, Anvers, Lille, Dunquerque, Metz, Strasbourg po iednemu tylko. Inne miasta mniey ludne i bogate, które nie mogą utrzymywać teatrów ciągle przez rok cały, lecz tylko przez czas nieiaki, a to sprowadzaiąc do siebie Aktorów z miast główniey szych, albo trupy nie trzymaiące się mieysca iednego, są podzielone na 25 wydziałów. Wszystkie kompanie Aktorów inaczey ukazać się na teatrach nie powinny, aż na to pozwolenie otrzymaią od Ministra wnętrznych interessów, i dobre świadectwo od dozorców policyi; dla tego więc przed niemi stawać powinni osobiście co rok d. 1 Sierpnia.

COPPENHAGA d. 17 lipca. Towarzystwo Królewskie nauk u nas będące w roku przeszłym ogłosiło nadgrodę Akademicką dla tych, którzyby naylepiey rozwiązali zagadnienia Matematyczne; na iedno z nich odpowiedział doskonale Don de Mello Professor Matematyki w Akademii Portugalskiey, która iest w Coimbra. Inny Professor Duński Danzel, który niedawno otworzył subskrypcyą, iako potrzebuiący wsparcia do podróży powietrzney przez się zamierzoney, przyniosł do Collegium Admiralicyi model machiny którą sam wynalazł; za tey pomocą okręta, gdy nawet wiatru niema żadnego, i cisza zupełna panuie na morzu, mogą iednak żeglować; wynalazca prosił o wyznaczenie Kommissarzów z liczby uczonych ludzi i doświadczonych Officyerów flotnych, którzyby o dobroci i pożytkach z iego machiny spodziewanych zdanie dali.

Słychać że Królewicz następca tronu ma wkrótce wydać urządzenie, iakim sposobem w prowincyach państwo Duńskie składaiących ma być zebrana, uzbroiona, opatrzona milicya zawsze na przyszły czas gotowa do potrzeby stawać, i woysko regularne zasilać; drugie urządzenie ma wyniść względem przysposobienia młodzi do służby woyskowey.

TRIESTE d. 20 lipca. Listy odebrane z Egiptu milczą o skutkach wyprawy Angielskiey do Rosette, obszernie zaś mówią o rozruchach wszczętych znowu przez Wehabitów w Arabii; cały ten kray ma być zupełnie zniszczony; Mecca miasto święte Muzułmanów zupełnie zburzone, tak iż prawie kamień na kamieniu nie zostało. Karawan Turecki tam idący, chociaż był zasłoniony przez Baszę Damasku, i 6 tysięcy zbroynych ludzi, iest zabrany; część ich większa, iakoteż pielgrzymów ze wszystkiego wyzuta z głodu pomarła w dzikiey pustyni. Naczelnik Wehabitów kazał powiedzieć Baszy zwyciężonemu, że odtąd wyznawce Mahometa mieć nie będą potrzeby odprawowania dalekich pielgrzymek na takie mieysce, które dziś iest zburzone.

Wiadomości odebrane z Constantinopola znać daią, że podczas rewolucyi, która oddalaiąc Selima, Mustafę na tron Ottomański wyniosła, zbuntowane pospólstwo żadnemu z posłów zagranicznych nie zrobiło przykrości. W domach kilku urzędników Porty zamordowanych od gminu, lub uduszonych za rozkazem złożonego Sułtana, znaleziono w gotowiznie 50 millionów piastrów.

MEDIOLAN d. 2 lipca. Do Rzymu na koniec Maia przybyło cudzoziemców bardzo wielu; w samym tylko Neapolu wydano 7 tysięcy pasportów; znacznieysi chcąc przypatrzyć się uroczystości, która wtenczas odprawić się miała, za balkon i okno widok daiące na plac S. Piotra płacili po 30 szkudów. Do teyże stolicy sprowadzono pod strażą osob kilka podeyrzanych, między innemi Graffa Camilla Borgia synowca Kardynała tegoż imienia, niewiadomo o co obwinionego; zamknięty iest w zamku S. Anioła.

Do obozu pod Alexandryą przybyło 40 tysięcy nowozaciężnych Francuzów, zkąd ich rozsyłaią do półków stoiących w krainie Włoskiey. General Baraguay d' Hilliers w Friulu i Wenecyi Włochów i Francuzów nie ma nad 30 tysięcy; posiłku żadnego do Dalmacyi nie wysyła.